

De verkeerde waereldt : kluchtige opera. Met dans kunst en vliegwerken.

<https://hdl.handle.net/1874/372250>

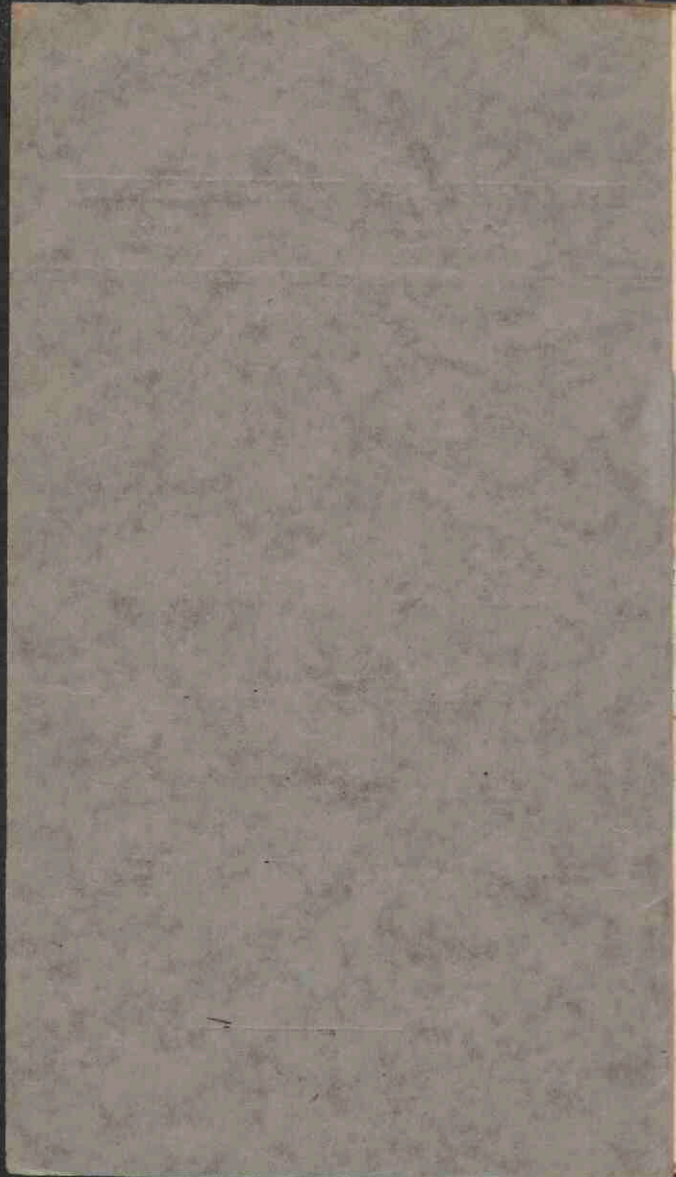
**BIBLIOTHEEK DER RIJSUNIVERSITEIT
TE UTRECHT**

1929

**Verzameling tooneel-
stukken uit de
nalatenschap van
prof. Dr. J. te WINKEL**

No. 916

DE

*Dr Jte Winkel.
N° 1024 a 316*

ERKEERDE AERELDT.

KLUCHTIGE OPERA.

Met Dans Kunst en Vliegwerken.

in deelen gevolgt na het Fransche van de Heeren

LE SAGE & DORNEVAL.

DOOR M. v. HATTUM.

Te AMSTELDAM,
Izaak Duim, Boekverkooper, bezuiden
het Stadhuis, 1742. *Met Privilegie.*

THE
MAGAZINE

OF THE

MAGAZINE

C O P Y E

V A N D E

P R I V I L E G I E.

DE Staten van Holland en Westvrieland doen teweten : alsoe
 Ons te kennen is gegeven by de tegenwoordige Regenten van
 het Wees- en- Oude Mannenhuis der Stad Amsterdam , en
 in die qualiteyten te samen Eygenaars, mitsgaders Regenten van
 den Schouwborg aldaar, dat zy Supplianten eenige Jaaren hadden
 gejoüfleert van 't Oëtrooy of Privilegie by hen van Ons op den 23.
 May 1714. geobtimeert, waar by Wy aan hun Supplianten goedgun-
 telyk hadden geaccordeert, en geötrooyeert, om, geduurende den
 tyd van vyftien doen eerst agter een volgende Jaaren, de Werken,
 die ten dienste van het Toneel reets waren gedrukt, en van tyd tot
 tyd nog verder in het licht gebracht, en ten Toneele gevoert zouden
 mogen werden, alleen te mogen drukken, doen drukken, uytgeeven
 ende verkoopen, en bevonden dat de Jaaren, by 'tvoorsz. Oëtrooy
 of Privilegie genoemt, op den 22. May 1729, stonden te expireeren;
 ende dewyle zy Supplianten ten meesten dienste van den Schouwborg,
 waar van hunne respectieve Godshuizen onder andere mede moeten
 worden gesustenteert, de voorengemelte Werken, zoo van Treur-
 spellen, Blyspellen, Klugten, als anders, die reets gedrukt, en ten
 Toneele gevoert zyn, of in toekomende gedrukt, en ten Toneele
 gevoert zouden mogen werden, gaerne alleen, gelyk voorheen, zou-
 den blyven drukken, uytgeeven en verkopen, ten eynde dezelve
 Werken door het nadrukken van andere haar Luyster, soo in taal,
 als in spelkonst, niet mogten komen te verliezen, en dewylen sulx
 haar Supplianten na de expiratie van 't bovengemelte Oëtrooy, niet
 gepermitteert was, zoo keerden zy Supplianten haartot Ons, on-
 derdaniglyk verzoekende, dat Wy aan hun Supplianten in qualiteyten
 voorsz. geliefden te verleenen prolongatie van het voorsz. Oëtrooy
 of Privilegie, om de voorsz. Werken, zoo van Treurspellen, Bly-
 spellen, Klugten, als anders, reets gemaakt, en ten Toneele ge-
 voert, of als nog in het licht te brengen, en ten Toneele te voeren,
 den tyd van Vyftien eerstkomende, en agtereenvolgende Jaaren, al-
 leen te mogen drukken, en Verkopen, of te doen drukken, en ver-
 kopen, met verbod aan alle andere opseekere hooge Peene by Ons
 daar tegens te Statueeren, SOO IS 't, dat Wy, de Saake, ende 'z
 voorsz. verzoek overgemerkt hebbende, ende geneegen weezende
 ter bede van de Supplianten uyt Onze regtewetenschap, Souveraine
 Magt ende Authoriteyt, de selve Supplianten geconsenteert, geac-

cordeert, en geotroyeert hebben, consenteeren, accordeeren, en
otroyeeren haar by deesen, dat Zy, geduurende den tyd van Vyftien
eerft Agtereenvolgende Jaaren, de Werken, die ten dienften
van het Toneel reets waren gedrukt, en van tyd tot tyd nog ver-
der in het ligt gebragt, en ten Toneele gevoert zouden mogen wer-
den, in dier voegen, als zulk by de Supplianten is verzogt, en hier
vooren uytgedrukt staat, binnen den voorsz. Onzen Landen alleen
zullen mogen Drucken, doen Drucken, uytgeven ende verkopen,
verbiედende daaromme allen ende eenen ygelyken dezelve Werken,
in 't geheel, ofte ten deele te Drucken, naar te Drukken, te doen
Naardrukken, te Verhandelen, of te Verkopen, ofte elders Naarge-
drukt binnen den selven Onzen Landen te brengen, uyt te geven,
of te Verhandelen en Verkopen, op Verbeurte van alle de nage-
drukte, ingebragte, verhandelde ofte verkogte Exemplaren, ende
een boete van drie duylend guldens daar en boven te verbeuren, te
Appliceeren een derde part voor den Officier, die de Calangedoen
zal, een derde part voor den Armen der plaatzen daar het Calus voor
vallen zal, ende het reesteerende derde part voor de Supplianten, en-
de dit t'elkens zoo meenigmaal, als dezelve zullen werden agter-
haalt, alles in dien verstande, dat Wy de Supplianten met dezen on-
zen Ootroye alleen wiilende gratificeeren tot verhoedinge van hunne
schade door het Nadrukken van de voorsz. Werken, daar door in
geenigen deele verstaan, den innehouden van diene autorificeeren,
of te Advouēren, ende veel min dezelve onder onze protexie, en-
de bescherminge, eenig meerder Credit, aanzien ofte reputatie te
geeven, nemaar de Supplianten in cas daar inne iets onbehoorlyks
zoude influēren, alle het zelve tot hare Lasten zullen gehouden
weezen te verantwoorden, tot dien eynde wel Expresfelyk begeerende,
dat by aldien zy dezen onzen Ootroye voor dezelve Werken zullen wil-
len stellen, daarvangeene geabbrevieerde of tegecontraheerde mentie
zullen mogen maken, nemaar gehouden wezen, het zelve Ootroy in 't
geheel, en zonder eenige omiffie daarvoor te drukken, of te doen druc-
ken, ende dat zy gehouden zullen zyn, een Exemplaar van de voorsz.
werken, op Groot Papier, gebonden en wel geconditioneert te brengen
in de Bibliothek van onze Univerfiteyt te Leyden, binnen den tyd van
zes weeken, na dat zy Supplianten de zelve Werken zullen hebben
uytgegeeven, op een boete van zes hondert guldens, na expiratie
der voorsz. zes Weeken, by de Supplianten te verbeuren ten behoefte
van de Nederduytsche Armen van de plaats alwaar de Supplianten wo-
nen; en voorts op peene van mer 'er daad verfteeken te zyn van het
effect van dezen Ootroye. Dat ook de Supplianten schoon by het
ingaan van dit Ootroye een Exemplaar geleverd hebbende aan de
voorsz. Onse Bibliothek, by zoo verre zy geduurende den tyd van dit
Ootroye dezelve Werken zouden willen herdrukken met eenige ver-
meerderingen of anders, hoe genaamt, of ook in een ander for-
maat, gehouden zullen zyn wederom een ander Exemplaar van de
gemelde Werken Geconditioneert als vooren, te brengen in de voorsz.
Bibliothek, binnen deselve tyd, en op de boete en penaliteyt, als
voren. Ende ten eynde de Supplianten dezen Onzen Consente, ende
Ootroye mogen genieten, als naar behooren, Lasten wy allen ende
enen

eenen ygelyken ; dien het aangaan mag, dat zy de Supplianten van den inhouden van dezen doen, Laten, ende gedogen, Rustelijk, vredelijk, ende volkomentlijk genieten ende gebruyken, cesferende alle belet ter contrarie. Gegeven in den Hage, onder onzen Groten regele hier aan doen hangen op den zevenentwintigsten Mey, in't Jaar onzes Heere ende Zaligmakers duysend zevenhondert agtentwintig.

J. G. V. Boetzelaar.

Onder stond, ter Ordonnantie van de Staten, was getekent

WILLEM BUYS,

Lager stond,

Aan de Supplianten zyn, nevens dit Ofsroy, ter hand gestelt by Extract Authenticq, haar Ed. Gr. Mog. Resolutien van den 28. Juny, 1715, en 30. April, 1728, ten einde om zig daarin te reguleeren.

De REGENTEN van het WEES- en OUDE MANNENHUIS hebben in hunne voorsz. qualiteit, het Recht der bovenstaande Privilegie, alleen voor den tegenwoordigen druk, van DE VERKEERDE WAERELDT, *Kluchtige Opera*, vergund aan IZAAK DUIM.

In Amsteldam, den vyfden January, 1742.

VERTOONERS.

KRISPYN.

GOOSEN.

PHILOSOF.

HEER OPRECHT, een Procureur.

DE RIDDER VAN DEN BEF, een Salet Jonker.

HIPOCRATINE, een Doctoresse.

MERLYN, Magie en Souverain van de verkeerde
Waereldt.

ZILVERKRUITJE. } Nichten van Merlyn.
GOUDKRUITJE. }

SULIMA. } Medeminnaars van { KRISPYN.
HANIEF. } en
GOOSEN.

DE ONNOZELHEID.

HET GOEDGELOOF.

THOMAS VOORZICHTIG, een Notaris.

DANSSERS.

*Het Tooneel verbeeld een vreemd Landschap,
met eenige Tenten.*

D E

V E R K E E R D E
W A E R E L D T.

K L U C H T I G E O P E R A.

E E R S T E T O O N E E L.

K R I S P Y N , G O O S E N .

*Zittende beide op een vreemdt Gedierte, dat twee a
driemaal met hen over het Tooneel vliegt, en daald.*

K R I S P Y N , zingt.

Voois: van de valsche Munters:

Goosen hou je toch wel vast.

G O O S E N vervolgt.

Ja hou jy maar zelfs ter degen.

*Lon, la,
Faldera, la, la.*

K R I S P Y N vervolgt.

*Daar meê gaan wy beiden heen,
Maar ons Paardt daalt naar beneên.*

Zy vervolgen te zamen.

*Van toere, loere, loere, la,
Ut, re, mi, fa, sol, la, la.*

8 DE VERKEERDE WAERELDT.

GOOSEN.

'k Heb van myn leeven op een Ezel wel gereden,
Te post. Maar noit heb ik een Vogels rug beschreden!

KRISPYN.

Een Vogel! loop het is een Vis, die vliegen kan.
Maar waar of dit Gedierte ons voert, myn lieve man?

GOOSEN.

Dat weet ik niet.

*Zy treden beiden van het Dier, dat op den
grond gedaalt is.*

Dank heb! nu staan wy op den drogen.
Wy zyn geen klein endt weegs thans door de lucht ge-
vlogen!

KRISPYN.

Geen kleintje. Want ik zag eens even voor my neer,
Toen zag ik duidelyk de Haarelemmermeer,
De Middelandfche Zée, de Euphrates, en de Seine.
De Dode Zée. En zo 'k dat pas geen Eau de la Reine
Gebruikt had, waar ik nu al om een luchtje heen.

GOOSEN.

En ik zag klarelyk, het Dorp van Amsterveen,
Constantinopolen, en Java, Delft, en Londen.
Die nu maar wift in welk een Landschap dat wy stonden!
Ik vrees men heeft ons hier maar al te slegt bestelt.

Hy zingt.

Voois: Ik drink de nieuwe most.

Krispyn wat gaat ons aan?

Helaas! wat nu gedaan!

Voor my ik ben geheel ten einden raad.

KRISPYN vervolgd.

Ja wy zyn thans in een bedroefde staat.

Geen geld, en geen Crediet,

Ach!

*Ach! ach! wat naakt ons al een groot verdriet!
 Wy zullen van gebrek hier sterven,
 Als den dorst ons prangt,
 En honger ons bevangt.*

GOOSEN.

Bevangt? ik voel alree dat hy my vrees'lyk kwelt.
 En hoe sta jy 'er meê?

KRISPYN.

Ik zeg je van gelyken,
 En dorst niet minder; ja 'k zou voor geen fles staan kyken.
 Die nu een teug had van den ouden starken hondt!

GOOSEN.

Ja met een kluijfe van een anderhalef pondt!
 Ik stont myn part om tot de beentjes toe te pluifen.

Hy zingt, terwyl 'er een kluijfe neêrdaald.

Voois: Waar mogen de gekken na vragen?

*ô! Wonder! wat zie ik gebeuren!
 Hier daalt een kluijfe neer:
 Wy hoeven niet langer te treuren,
 Neen, neen, neen, ik vrees geen honger meer.*

KRISPYN zingt, terwyl 'er een fles wyn neerdaals.

Voois: Horentjes zouden u passen.

*Wat zal ons langer ontmoeten?
 Bloed kyk eens, wat voor een fles
 Daalt hier van zelveers neer voor ons voeten,
 Nu is het tyd dat ik myn dorst eens lesch.*

Avoes, maat Goosen, kom nu moeten wy eens buizen!

GOOSEN.

Ja maar my dunkt dit lykt wel wat na Tovery.

KRISPYN.

Voorwaar dit Landschap is vry beter dan ik my

10 DE VERKEERDE WAERELDT.

Verbeeld had. Men heeft hier allenig maar vergeten,
De Stoelen en een Disch om smakelyker te eeten.

*Op dit zeggen komt 'er een gedekte Tafel, met twee
borden, op het midden van het Tooneel, uit den
grondt, daar zich twee Stoelen by voegen.*

GOOSEN *verwonderdt.*

Een Tafel! en gedekt!

KRISPYN.

Wat drommel of dit is!

Men krygt hier sfraks zyn wensch! ha, ha, my dunkt ik gis,
Ten naasten by, waar dat wy zyn, te kunnen rade.
Wy hebben by Merlyn gediendt:

Hy zingt.

Voois: Fillis myn doorluchtige Zon.

*Na wy hem twee jaar hadden gediendt,
Staat u toen niet te voren, myn Vriendt,
Hoe dat dien groten Konstenaar
Sprak, gaat en wil niets vrezen:
Gy vinat eerlang een Landt, alwaar
Voor u vol op zal wezen?*

GOOSEN, zingt.

Voois: als voren.

*Noch zei hy dat men in 's Waerelds rondt
Van dit vreemdt Land geen weerga vondt.
Dat men den heelen dag niet deed'
Dan drinken en dan eeten.
En 't geen men wenschten stont gereed.*

KRISPYN *vervolgt.*

Wel zou ik dat niet weeten?

'k Zie zyn genade

Houdt ook zyn woord gelyk een man: lang leef Merlyn!

K R I S

KLUCHTIGE OPERA. II

KRISPYN zingt.

Voois: Hoe helder vertoont de Zon haar glans.

Of: De Haagfche Kermis.

*Terwyl men hier, wat men heeft van doen,
Terftont verkrygt. Verzoek ik om een Hoen,
Maar wel gebraden en ter degen gaar,
En 't waar niet flimmer, zo 't noch warm waar.*

Hier daalt een gebrade Hoen op tafel.

GOOSEN zingt.

Voois: als voren.

*Ik wenschte noch wel een entje Worft,
Met noch een flesje roden voor den dorst,
Wat frikkedelletjes, en, om niet heen
Noch weer te lopen, pakt het maar by een.*

*Hier daalt een korfje neer, daar het gezegden in legt, na
zy byden gegeten hebben, zegte*

GOOSEN.

'k Heb myn genoegen: wat ontbreekt ons nu Krispyn?

KRISPYN zingt.

Voois: 't Bruinetje.

*'k Wensch voor my een Meisje van achtiën jaren.
Reizig van gestalte, poezel, blank en vet.
Daar zoude ik het thans wel meê kunnen klaren.*

GOOSEN vervolgt.

*Wel zo stuur 'er my dan ook een om de pret.
En daar ik myn fortuin door maak als wy paren.
Maar die me alleen bemint en op myn wenken let.*

Hier

Hier verschynen twee jonge Meisjes.

Wel dekzels, zie Krispyn, dat zyn twee lieve snoeten;

T W E E D E T O O N E E L.

KRISPYN, GOOSEN, ZILVERKRUITJE,
GOUDKRUITJE.

KRISPYN zingt.

Voois: Een ryke Graaf, vermoeid van 't jagen,

Hoe nu! men mag hier dan maar eeten?

En drinken zo veel als men lust?

En zonder van 't gelag te weten,

'k Beken dit 's wel een vreemde kust!

En eyschje een Fillis,

Straks verschynt 'er een,

Die naar je wil is,

En niet leelyk, neen.

GOOSEN vervolgt.

Ja 't is meer als gemeen.

Kom, laten wy nu gaan dees' Dametjes begroeten.

Maar zeg eens, op dat wy geen kweftie hebben, maat,
Ik kies de kleinste.

KRISPYN.

En ik de grootste, kameraat.

*Krispyn en Goosen maaken een menigte van compli-
menten tegens deze Juffertjes, en worden van
dezelve insgelyks beleefdelyk begroet.*

KRISPYN zingt.

Voois: Je reviendra demain au soir.

Ik groet u Nymphjes lodder zoet.

ZILVERKRUITJE vervolgt.

Wat eyscht gy door dien groet? bis.

GOOSEN vervolgt.

Niets, als zo wat liefkozery.

GOUDKRUITJE vervolgt.

Wel aan, begin dan vry. bis.

GOOSEN.

Hoe gul!

KRISPYN.

Maar Suikerdoosje indien ik eens mogt weten

Uw' naam?

ZILVERKRUITJE.

Is Zilverkruitje, en zo word ik geheten.

KRISPYN.

Hoe! Zilverkruitje! wel wat liever naam is dat!

Weet dat ik de eerste twee syllabes steets aanbadt.

GOOSEN tegens Goudkruitje.

En jy?

GOUDKRUITJE.

Goudkruitje.

GOOSEN.

Wel, zie daar twee ryke namen.

Een Keuning hoefde zich voor geen van twee te schamen.

KRISPYN, tegens Zilverkruitje, zingt.

Voois: ô! schone Nymph aanziet een machtig Koning.

ô! Schone Nymph door uw zielroerende oogen;

Zo zwart als Ebbenhout.

Gevoel ik my in min heel opgetogen,
Ja 'k wensch te zyn getrouwt,
 Met zalk een beeld Ach! mocht ik de uwe wezen,
 Dewyl ge in u van top tot teen
 Vertoont een tweede Griekse Heleen,
 Wel waardt geprezen.

ZILVERKRUITJE zingt.

Voois: als voren.

Myn ziel gevoeldt voor u iets van gelyken.
't Geen ik niet noemen kan.
 En wyl gy my dus doet uw liefde blyken.
 Neem ik u voor myn man.

KRISPYN vervolgt.

Al zachjes an, men moet zich van te voren
 Bedenken .....

ZILVERKRUITJE vervolgt.

Hoe! dryft gy de spot!
 Heb gy my daadelyk niet zot
 Uw Vrouw verkoren.

KRISPYN.

Gun toch een Mensch de tyd, dat hy zich kan beraên.

ZILVERKRUITJE zingt.

Voois: Wat heb ik jou gedaan Rozalyn?

Vergeetje dan zo haast 't geen dat jy
 Zo even kwam te zeggen?
 Dat jy jon teder hartje gaf aan my.

KRISPYN vervolgt.

Om u dat uit te leggen,
 Lieve Pry,

's Was maar om te lachen

't Gene dat ik zy.

Neen, ik laat myn Trouw zo niet asprachen!

ZILVERKRUITJE.

Ja zeker! maar, myn Vrind, dat staat ons hier niet aan.

GOOSEN tegens Goudkruitje.

En jy, myn schone, ik hoor u noch van my niet spreken.

Word ik niet voor een mal postuur by u geleken?

GOUDKRUITJE zingt.

Voois: 't Sinjeurtje.

ô Neen, gy schynt te wezen,
Een Jonkman, waard geprezen;
'k Vind' u niet lelyk, neen,
Ons postuur komt overeen.

GOOSEN vervolgt.

Myn mine getuigen genoeg dat ik ben,
Een vrolyke snaak, die zyn Waereldt wel ken.

Bezie me aan alle zyden,

'k Lyk immers na geen Jan ken. bis.

GOUDKRUITJE.

'k Voel neiging voor u en ik schik my voor uw vrouw;
Maar vrees van immermeer te wezen ongetrouw.

GOOSEN.

Hoe dat zo?

GOUDKRUITJE.

Wyl men hier al die lichtvaarde guiten
Van Mannen, zo terstont doet in de boeijens sluiten.

GOOSEN.

ô Bloed! dan zullen hier wel veel gevangens zyn?

GOUDKRUITJE.

Hier in bedriegt gy u, myn Vrind, naar allen schyn.

De

16 DE VERKEERDE WAERELDT.
Dewyl de Mannen, die men vind in deze Landen,
Voor ongetrouw te zyn, zich liever lieten branden.

GOOSEN.

En dan de Vrouwtjes?

GOUDKRUITJE.

Die zyn ook zo.

GOOSEN.

Is 't zeker dat dit een verkeerde Waereldt is!

GOUDKRUITJE.

't Is juist geraden.

KRISPYN.

Hier is 't dat wy moeten trouwen.

Hy zingt.

Voois: Tryntje lief hoe zal 't noch wezen?

*Engeltjes kom laat ons paaren,
Wy zullen u steeds getrouw
Tot de Dood ons Min bewaren.
Maar uit vrees voor naberouw,
Dient men eens regt uit te praten.
Zyt gy wel voorzien van geldt?
Heb jy luy wel wat dukaten?
Zo niet, diendt het uitgesteld.*

ZILVERKRUITJE.

Helaas!

GOUDKRUITJE.

Ach!

KRISPYN.

Ach! zie daar al 't werk in de asch gebrouwen:
Twee Huwelyken glad aan stukken.

GOOSEN.

En waarom?
Men krygt hier toch zyn' wensch, of denkje daar niet om?
Dierhalven zal het ons hier aan geen geldt ontbreken.

ZIL-

ZILVERKRUITJE.

Hier in bedriegt ge u zeer, schoon Merlyn u dit teeken
Van gunst bewys deed: toen hy u hier overbracht,
En straks uw eerste wensch voldeed door zyne macht,
Is iets byzonders, daar ge u niet op kunt verlaten.

KRISPYN.

Zo diendt ons boven al een Vrouw voorzien van platen.

GOUDKRUITJE.

Wy zyn, helaas! maar al te ryk. En dat is 't geen
Ons thans bekommert maakt.

GOOSEN.

Ey zeg eens om wat reën?

Breekt dan het geld de koop?

ZILVERKRUITJE.

Ja, wyl dat onze wetten,

Om hier den Rykdom in een evenwigt te zetten,
Verbieden dat een Ryke aan eenen Ryken trouwt.

KRISPYN.

Ha, ha!

GOUDKRUITJE zingt.

Voois: Wanneer de Zon zyn Paarden ment.

Bezit jy Vryers dan veel goed?

Helaas tot ons ongeluk!

Ondanks de teerheid van ons gemoed,

Zo breekt het ons banden aan stuk.

KRISPYN vervolgt.

Mejuffertjes zoek jy twee kaalen?

Zo is al uw zorgen uit.

GOOSEN vervolgt.

Zo moet me de drommel haalen,

Zo ik helder heb penning of duit.

KRISPYN.

Wat doet gy wel, zoo gy dees wetten houd.

B

Geen

18 DE VERKEERDE WAERELDT.

Geen kaalder schepsel kan'er op twee voeten lopen,
Dan ik ben.

GOOSEN.

En ik heb geen duit om huy te kopen.

ZILVERKRUITJE.

Ach! wat geluk!

GOUDKRUITJE.

Ach! welk een vreugd!

GOOSEN.

Gy ziet hier twee

Aarts Bedelaars.

GOUDKRUITJE zingt.

Voois: Van de Merliton.

Ach wat vreugde is 't dit te boren!

Gy betovert ons gemoed.

KRISPYN vervolgt.

*Wy worden dan van u verkoren,
Uis puure liefde, en om geen goed?*

GOOSEN vervolgt.

*Maar om de Merliton, Merliton, Merlitaine.
Maar om de Merliton,
Don don.*

ZILVERKRUITJE.

Nu is ons Huwelyk haast reë.
Een kleine moeilykheid vind zich noch tusschen beyden,
Dat is: gy hebt noch twee Mëeminnaars te bestryden.

KRISPYN.

Hoe! Medeminnaars!

ZILVERKRUITJE.

Ja.

KRISPYN.

Daar kreun ik my niet aan!

Mes

Met een deftigheid.

Zyn 't duizendt Vryers dien ik moet bevechten gaan?

ZILVERKRUITJE.

Gy fchynt vol moed; ik word van blydfchap ingenomen.
Wy gaan, om tot het eind van 't Huwelyk te komen,
Het al bereiden.

GOOSEN.

Nou, dan zeg ik geen hadie.

GOUDKRUITJE *tegens Goofen.*

Blyf toch getrouw.

ZILVERKRUITJE *tegens Krispyn.*

Vaar wel, tot ik u weder zie.

KRISPYN zingt.

Vois: Reveilles vous belle endormie.

*Geen Duiwel kan zo trouw niet wezen,
Als ik zal wezen, te allen stond.*

GOUDKRUITJE *vervolgt tegens Goofen.*

Weeft gy ook zo myn uitgelezen.

GOOSEN *vervolgt.*

Getrouw gelyk een Waterhonds.

DERDE TOONEEL.

KRISPYN, GOOSEN.

KRISPYN.

Zie daar, vriend Goofen, ons fortuin alhier gevonden.
Daar mede zien we ons aan twee fchatkisten verbonden.

GOOSEN.

Het mogt den bozen, 't zal zo makk'lyk noch niet gaan.
Want Zilverkruitje zei, heb ik aârs wel verftaan,
Dat wy twee Minnaars eerst noch hadden te bevechten.

KRISPYN.

Ha ha! ik merk de zaak; maar om dit te beslegten,
Doet maar als ik zal doen. Hoor toe, wanneer hy my
t'Ontmoeten komt, zal hy my eerst eens van ter zy,
Op deez' manier aanzien . . . . En ik hem dus bekyken....
Dan zal hy zeggen: spreek. Ben jy 't die wil gaan stryken
Met Zilverkruitje? Ja die ben ik. Daar op zal
Hy 't staal uittrekken. . . .

GOOSEN.

En jy ook.

KRISPYN.

Wel ben je mal!

Warachtig neen. Ik zal me aan hem rond uit verklaren,
En zeggen: och! myn vrind, gy moogt 'er wel meê varen:
Zy is voor jou, ik blyf je dienaar en je knecht.

GOOSEN.

Dat 's wel bedacht, zie daar de zaak in 't kort beslegt.
Maar wie genaakt ons daar!

*Krispyn verschrikt op het zien van den Filosooph;
denkende zyn Medevryer te zien, doch
berstelt zich als by hem hoort zingen.*

VIERDE TOONEEL.

KRISPYN, GOOSEN, PHILOSOOPH,
zeer galant gekleedt.

PHILOSOOPH zingt.

Voois: Aardige Tryntje Geestige dier.

*'t Ware welzyn van ons leven, dat leit
Allenig maar in de vrolykheid: bis.*

En al ons zingen,

En lachgen en springen,

Is destige wysheid, zo men 't biet,

Want wy eeren de Grysheid,

*En lieve de Wysheid,
En vynzen,
Noch pynzen,
In 't minste niet.*

GOOSEN.

Zeg eens, Krispyn, zou dezen
Niet wel een Gek van de Verkeerde Waereldt wezen?

KRISPYN.

Couragie snaakje. Kom sa, lustig vrolyk. Kyk!

PHILOSOPH *danst en zingt.*

Voois: Kom volgen wy de vreugd.

<i>Voorzichtig slyten wy</i>	} bis.
<i>Ons tyd van zorgen vry.</i>	
<i>Het einde en ons begin</i>	} bis.
<i>Is by de Wyn en Min.</i>	

GOOSEN.

't Zal wis een Hofnar zyn.

KRISPYN *zingt.*

Voois: Daar ging een Meisje langs de kant, enz.

*Bekoorelyke Hofnar, want
Gy zult die voorzeker wezen,
Van de Prinsen van dit Landt.*

PHILOSOPH *vervolgt.*

*Foey, een Nar! daar wy voor vreezen,
Steets vol kommer en verdriet.
Een Filosooph is 't die gy ziet.*

KRISPYN.

Wel is het mogelyk?

GOOSEN.

Wel Jennekaters!

PHILOSOPH.

'k Wil het in geen twyffel trekken;

22 DE VERKEERDE WAERELDT.

Of gy zyt vreemden. Wyl gy flux niet kunt ontdekken
Aan all' myn vrolyke manieren en gelaat,
Wie dat ik ben!

Hy zingt.

Voois: Je reviendrai demain au soir.

*Wy Philosophen van dit Landt
Zyn vrolyk en galant. bis.*

KRISPYN vervolgt.

*Neen, zo vind men ze by ons wirt.
't Zyn Uilen die men vliedt. bis.*

PHILOSOPH.
Zyt ge ook Neêrlanders?
GOOSEN.

Dat 's net geraden.

Beste maat,

PHILOSOPH.

'k Heb me wel wys laten maken,
Dat daar een Philosoph niets doet, dan over zaken
Te disputeeren van een klein, of geen belang.

KRISPYN.

't Is ook de waarheid, en zy maken iemand bang,
Door hunn' gezichten, als zy famen disputeeren;
Zy schynen de cogen vaak regt averegts te keeren.

PHILOSOPH.

Wat buitensporigen!

Hy zingt.

Voois: A! daar kom de Zuikerbekje.

*Hier 's een Regul dien wy eeren.
Dat 's van nooit te disputeeren:
Noch zit iemand in de veeren.
Dat haten wy als de dood:
Zo ons Geleerden ook zo dedden,*

Dans

*Dan waar 't hier al in vreedem.
Maar die luisteren naar geen reeden,
En hun twist blyft even groot.*

GOOSEN.

Jy hebt het juist niet mis

Vrind!

PHILOSOPH.

De Philosophie alhier te landen is
Iets, 't geen ons leert, dat wy voor alle ding betrachten
Ons eige nut, en dan daar na al ons gedachten
Te kosten leggen, hoe men de overige tyd,
Best met vermaak doorbrengt, en zonder zorgen slyt.

KRISPYN.

'k Wil ook een Philosophooph gaan worden, want zy weeten
Hier wel te leven.

PHILOSOPH.

Wy zyn zelve hier Poëeten,
Dansmeesters, Muzikants.

KRISPYN.

ô! De onzen mogen die
Niet zien noch luchten, en zy haten Poëzie.

PHILOSOPH.

Wat Beesten! wy, gelyk Homerus, debiteeren
Onz' spreuken zingende.

GOOSEN.

Dan kan men makkelyk leeren.
Laat eens een staaltje zien.

PHILOSOPH.

Wel aan met veel plezier.

Hy zingt.

Voois: Dat 's raar, dat 's raar, let op den Tovenaar.

*Hy 's gelukkig die zyn tyd,
Zonder haat of nyt verslyt.
Vry van alle zorregen,
En niet hoeft te borregen:*

*En by Tryn, en by Kaat,
Leevert een zoete praat.*

GOOSEN.

't Is wel verstaanbaar, maar 't heeft anders niet veel zwier.

KRISPYN.

't Is Duivels plat, dunkt my, en yffelyk gewrongen.
Neen, ons Muzyk word op een andere wys gezongen,
Daar komen slagen in als van een Nachtegaal.

PHILOSOPH.

Ha! ha! ik vat het met een dray, is 't altemaal
Verandert. Luister toe.

Hy zingt.

Voois: Pierre dans Le's Cabaret.

*Hy gelukkig die zyn tyd
Vry van alle zorregen
Zonder baat of nyt verslyt,
En niet hoeft te borregen.
En by Tryn, Tryn, Tryn, en by Ka, Ka, Ka.
En by Tryn, en by Ka,
En by Tryn, en Kaatje,
Levert een zoet praatje.*

Wat dunkt u van die slagen?

Die Ka, Ka, Ka, kan die u eenigints behagen?

KRISPYN.

't Behaagd my uit de kunst.

PHILOSOPH.

Hoe vind gy die Tryn, Tryn?

GOOSEN.

Die vind ik Louw.

Zy zingen alle drie.

*En by Tryn, Tryn, Tryn. En by Ka, Ka, Ka.
En by Tryn, en by Ka.
En by Tryn, en Kaatje,
Leevert een zoet praatje.*

GOOSEN.

Niets kan my zo vermakelyk zyn.
Al wat ik hier zie, kom ik als iets vreemds te aanschouwen:
'k Wil wedden dat men hier elkander durft vertrouwen.

PHILOSOPH.

Voorzeker, en ons woord is vast gelyk een muur:
Ons ja, blyft ja.

KRISPYN.

By ons is 't van een korte duur.

PHILOSOPH.

Maar vreemdelingen, eêr wy van malkand'ren fcheyden,
Zeg eens, wat 's u beroep? wat doet gy?

GOOSEN.

Wy zyn beyden
Comedianten, tot uw dienst, myn Heer en Vrindt.

PHILOSOPH.

Gun dat ik u omhels, die worden hier bemindt.
Men heeft voor luiden van't Tooneel hier zeer veel achting:

KRISPYN.

Al wat ik hoor en zie is boven myn verwachting.
Zyn hier wel braave Acteurs?

PHILOSOPH.

Ja, meerder als gemeen^s.

GOOSEN.

Maakt me onderscheid, voor die van 't Treur of Blyspel?

PHILOSOPH.

Neen,
Vooral niet, de een word hier zo wel bemind als de anderen.

KRISPYN.

En leven zy hier wel in vrindschap met malkanderen?

PHILOSOPH.

Noit hoord men dat hier de een kwaat van den anderen

GOOSEN.

Dan vindt ik juist niet vreemd dat hen geen lof ontbreekt. (spreekt.

KRISPYN.

De Actrices kunnen die wel samen ackordeeren?

PHILOSOPH.

Die trachten elk om 't zeerft elkanderen fteets te eeren.

GOOSEN.

Zyn zy ooit nydig, als den een des anders rol
Eens fpeelt?

PHILOSOPH zingt.

Voois: ô! Vreugdige vrolykheid.

*Gelyk 'er reets is gezeid,
Die zinnen, en Minnen de Vrede
En weten van haat noch nyd,
Maar voegen zich naar de reeden,
En fchoon al een ander een rol van haar fpeelt,
Zo word'er toch echter niet om gekrakeelt;
Maar zyn te vreeën hoe men 't verdeelt. bis.*

KRISPYN.

Ja wel, ik word waratje noch wel dol
Van blydfchap, dat ik thans ben in een Land gekomen,
Alwaar men voor de nyd noch lafter heeft te fchromen.

PHILOSOPH.

Nu vrinden, 't word myn tyd, tor weêrziens, ik moet gaan
Naar zekere Bruiloft, om op alles acht te flaan;
En by te brengen 't geen de Vreugde kan verwekken.

VYFDE TOONEEL.

KRISPYN, GOOSEN.

GOOSEN.

Het doet my leet, dat hy zo fchielyk moet vertrekken.

KRISPYN.

De Philofoophen zyn vermaak'lyk in dit Landt:
Zy zweemen wel wat naar een jeugdige Galant.
Maar wat voor Nymphjes of zich voor ons oog vertonen?

ZESDE TOONEEL.

KRISPYN, GOOSEN, GOEDGELOOF,
ONNOZELHEID.

GOOSEN.
Zy lyken gantsch niet kwaat: ik groetje famen, schone!
Jouw Dienaar ....

GOEDGELOOF.
't Is dunkt my, myn Vrind, al vry wat raar,
Oms dus te groeten die Godinnen zyn.
ONNOZELHEID.

Niet waar!
KRISPYN *Goedgeloof by de band vattende.*
Wie zyt gy Juffertje?

GOEDGELOOF.
Laat af, gy onbedachten.
Ik ben het Goedgeloof, leert bet uw plicht betrachten.
ONNOZELHEID.
Maak tusschen menschen en Godinnen onderscheid.

GOOSEN.
Wie zyt gy dan, Juffrouw?
ONNOZELHEID.
Ik ben d'Onnozelheid.

KRISPYN.
Ik ken je geen van twee, dat wil ik je wel zweeren.
Daar wy van daan zyn heeft men u noit zien verkeeren.
Ja 'k ben een Gauwdief zo ik je een van beiden ken.

GOOSEN.
En alhoewel ik juist geen vrindt van 't vloeken ben,
De deksel haalme! heb ik je oit gezien voor deezen.
Wy hebben steeds gewoont in Braband. Het moet weezen,
Dat ge in dat Landt noit zyt geweest?

GOEDGELOOF.
Vergeef my dat!
Wy hebben daar wel eer ons woning eens gehad;
Maar

28 DE VERKEERDE WAERELDT.

Maar fints vyf honderdt jaar zyn wy hier komen wonen.

KRISPYN.

Onze onkunde is dan noch al ietwets te verfchonen.

GOOSEN.

Men heeft uw afzyn, op goede intrest uit gezet,
Godinnerjes. En zo je wedden durfd', zo wedd'
Ik om een fchellings Koek, als dat 'er van de honderdt;
Geen drie zyn; die meer om je denken.

ONNOZELHEID.

'k Sta verwondert!

Om 't geene gy my zegt, maar zo 't u niet verveelt,
Verzoek ik, dat ge ons van uw Landt wat nieuws meêdeelt.

KRISPYN zingt.

Voois: Al wat men doet men kan geen Juffers minnen.

*Wel aan bekorelyke en fchoon Godinnen,
'k Wil uw begeerten hier in willig doen.*

ONNOZELHEID vervolgt.

*Men fcheen de red'lykheid niet veel te minnen,
By ons vertrek was yder trots en koen.*

KRISPYN vervolgt.

*Ja zag jy 't heeden,
Gy riep met reeden,
Geheel te onvreeden:
Wat fcheelt nu by toen!*

GOOSEN.

't Vermaak, en de eigenbaat zyn in uw plaats gekomen.

GOEDGELOOF.

ô Hemel! heeft men die voor Leidslyc aangenomen!

GOOSEN.

Hy liep voor maf, die thans wou volgen op uw fpoor.

ONNOZELHEID zingt.

Voois: Mon Mari va dans la Taverne.

Hoe is 't nu met het Geslacht der Vrouwen?

KRISPYN vervolgt.

*In het gemeen vol Heerszucht en pracht.
Maar omtrent haar mins onderbouwen:
Schelen zy als den dag en nacht.*

GOOSEN vervolgt.

*Ja want zy schynen daar maar meê te pieren,
Talaleri, talalera, talalerire. bis.*

KRISPYN zingt.

Voois: Je reviendrais demain au soir.

*De een heeft vaak op een tyd, bykants
Wel vyf of zes Galants. bis.
En die zich ziet van een bemindt,
Verandert als de windt. bis.*

GOEDGELOOF.

Wat onregeltheid! ô Hemel! ach! wat hoor
Ik? Zuster! welk een nieuws! wat komt men ons ontvouwen!
Ten minsten hoop ik dan, dat de getrouwde Vrouwen
Haar plicht betrachten, en niets doen dan 't geen betaamt,
En in haar omgang steeds doen zien een erb're schaamt'.

KRISPYN.

Min uit bescheidenheid, dan wel om te bedekken
Haar liefde tot den drank.

GOOSEN tegens Onnozelheid, die haar verwondert.

Dit schynt ge u aan te trekken!

GOEDGELOOF.

Wat onderscheid, men leeft wel anders in dit Landt.

ONNOZELHEID zingt.

Voois: Laaft kwam Cupido my opwekken.

*Al de Burgers in deze streeken,
Zyn hier bezadigt kuisch en stil,
Haar Vrouwijes zonder gebreeken,
Nimmer ontrouw, en pril,
Van geen onkuisch vuur ontsteeken,
Leven steeds naar 's mans wil.*

GOUSEN.

Dit scheelt een drommel van een end by ons Brabant!
Daar is 't regt anders.

Hy zingt,

Voois: als vooren.

*Veel Burgers, wulps als Venus knapen,
Lopen daar krollen nacht en dag:
Terwyl hun Vrouwijes niet slapen:
Maar in een zoet gelach
Weten haar vreugde te rapen,
Als me'er maar drinken mag.*

GOEDGELOOF.

Men kent hier by ons geen kwade,
't Leeft alles zonder arg, en gaat met deugd te rade.
De Kleerverkopers zelfs, zyn hier nauw van gemoedt.

KRISPYN.

't Is 't Goedgeloof die zegt. Maar anderzints ô! bloed!

ONNOZELHEID.

Nu Vreemdelingen, zyt gegroet: en wil betrachten,
Steeds onophoudelyk te houden in gedachten,
Dat ge in het Landt van de Verkeerde Waereldt zyt.
Verwin den inborst van uw Landaardt door den tydt.

ONNOZELHEID zingt.

Voois: Lorsque L'innocance.*Nergens is, myn Vrinden,*

Aan.

*Aangenamer ftreek,
Noch zoon'n Landt te vinden,
Dat hier na geleek,
Dies zult gy ooit komen,
Daar gy 't beter vindt,
Blyf dan by de vromen
Daar men deugd bemindt.*

ZEVENDE TOONEEL.

KRISPYN, GOOSEN.

Tot ons verzekring, moet men hier in allen deelen,
Zo lang als wy hier zyn, voor twee Bedriegers spelen;
Want anders zyn we lef, en raken zeker beeft.

GOOSEN.

Wel waarom niet, wy zyn die wel by ons geweest.

ACHTSTE TOONEEL.

KRISPYN, GOOSEN, HEER OPRECHT,
*gekleedt als een Generaals Persoon, met een boed
met pluimen.*

Maar welk een Heer of zich, daar voor ons oog laat
vinden?

GOOSEN.

Misschien een Generaals Persoon, naar 't lykt!

HEER OPRECHT.

Myn Vrinden,

Dewyl gy Vreemden schynt te zyn, zo presenteer

'k U myn geringe Dienst, 'k ben Procureur.

GOOSEN.

Wel heer!

Jy Procureur! men zou je eer voor een Krygsheldt houwen.

HEER

HEER OPRECHT.

'k Zeg noch, 'k ben Procureur, gy moogt my vry vertrouwen.

Oprecht word ik genaamt.

KRISPYN.

Wel nou, 'k geloof uw reën;

Maar Naam en Kleed komt met het Ampt niet overëen.

HEER OPRECHT.

Dat dunkt u zo, myn Vrindt, om dat ge in deze streeken
Noch vreemdt zyt. Die hier van een Procureur komt spreek-

ken,

Spreekt hier van de Eerlykheid, en waarheid zelfs.

GOOSEN.

Dat geeft

Geen kleine luister hier aan Procureurs, men heeft
Ze by ons zelden zo gezien!

HEER OPRECHT.

En daar beneven

Moet hier een Procureur, eêr men hem't Ampt komt geven,
't Bewys zyns Adeldoms aantonen kunnen, van
Drie honderdt jaren af, eêr hy 't verkrygen kan.

KRISPYN.

't Heeft hier dan vry wat in, om tot dat Ampt te komen?

GOOSEN.

Heer, 'k wouw je iets vragen, zo 't niet kwalyk wierd geno-

HEER OPRECHT.

(men?

Spreek, Jonkman, onbeschroomt.

GOOSEN.

Myn Heer, heb je ook een Vrouw?

HEER OPRECHT.

't Is reets vier jaren dat ik my zag door de trouw
Verbonden aan een van de schoonste uit deze streeken.

GOOSEN.

Wel, wyl gy my vergunt hebt om regtuit te spreken,
Ben jy geen Haanrey? of Koekoek? of heb ik mis?

HEER OPRECHT.

Koekoek, of Haanrey! vrindt, ik weet niet wat dat is!

Goo-

GOOSEN.

Daar hoor ik iets 't geen ik ooit hoorden van myn leeven!..
Je hebt geen Klerken dan?

HEER OPRECHT.

Dat moet gy my vergeeven;
Ik heb 'er drie, en twee Kostgangers.

GOOSEN.

Dat's 'er vyf;

En vier jaar lang te zyn getrouwt met een mooy Wyf,
En niet te weten wat een Haanrey is te zeggen.
Een domme Procureur!

HEER OPRECHT.

'k Bid dat gy me uit wilt leggen
Wat gy hier mede meend'.

KRISPYN.

Een Haanrey is een Man;
Die met een mooije Vrouw getrouwt is.... en die.... van
Een ander Jonkman ..... Ei .... Wel 'k wil myn kop ver-
panden
Zo 't al de Waereldt niet en weet, wel foci, 't is schanden.

HEER OPRECHT.

Ontdek uw meening toch wat klaarder.

GOOSEN.

Wel ik zal

't Je zeggen. Haanrey is, myn Heer, in dit geval,
Heel anders dan een Haan. De Haan, ei letter degen;
Heeft meer dan eene Hen. De Vrouw nu daar en tegen
Van Haan-neef, dat 's een Hen, die meer dan eenen Haan..

HEER OPRECHT.

'k Begrypje, een Reiziger heeft my eens doen verstaan;
Als dat 'er Landen zyn alwaar men zulke Vrouwen
Vindt. Maar van de onzen moet men dat geensints ver-
trouwen.

En wat zou haar ontrouw doen worden! wyl de Man
Steets by zyn Ega neemt de rol van Minnaar an.

KRISPYN.

Wel myn verwondering is vry wat aan 't bedaren?
 'k Geloof indien de Mans tot onzent ook zo waren,
 Veel Vrouwtjes zouden daar misschien ook anders zyn!

HEER OPRECHT.

Nu Vrinden, zyt gegroet, 'k moet noch by één van myn
 Confraters gaan, om daar van een Pleidooi te handelen:
 Gints komt de Ridder van de Bef naar ons toe wandelen.
 't Is een van onze jonge Losbols, een Salet-
 Sinjeurtje. Zo gy nu nieuwsgierig zyt om met
 Hem wat te praten, kunt gy hem nu aan gaan spreeken.

NEGENDE TOONEEL.

KRISPYN, GOOSEN, DE RIDDER VAN
 DE BEF, *in 't zwart gekleedt met een ronde
 Hoed op, een klyn Befje aan; hebbende zyn
 deegen in een draagband hangen.*

Behoed ons Hemel! dat een Losbol!

KRISPYN.

GOOSEN.

Elleweeken!

Wie zou dat zeggen. 't Lykt veel eer een lompen bloed,
Tegens de Ridder van de Bef.

Ha, Serviteur myn Heer de Losbol, zyt gegroet.

Hoe stelje 't hier omtrent de minnekozeryen?

Valt hier wat ryklyk voor de jonge maats te vryen?

DE RIDDER VAN DE BEF, *na zyn vinger op
 de mondt gelegd te hebben, zegt.*

Zacht.

Hy zingt.

Voois': Daar was een Meisje jonk van jaren.

*Leert de Salet Jonkers hier kennen,
 En weet dat zy haar nooit gewennen,
 Iets van hun Mins gebeimenis,*

Aan

*Aan de een of de ander ooit te zeggen,
En om haar naam regt uit te leggen:
Zo weet dat die voorzichtig is.*

KRISPYN zingt.

Voois: als vooren.

*Heel anders zyn ze in onze Landen,
Daar rekenen zy 't zwygen schanden,
En zoeken zy mins onderhoudt,
Zo is 't meer om daar van te praten,
Dan om die zaak geheim te laten.*

DE RIDDER VAN DE BEF vervolgt.

Foey wat een gruwelyke fout!

GOOSEN.

Heb jy luy hier steeds de zakken vol met splint?

DE RIDDER VAN DE BEF.

't Ontbreekt ons nimmermeer aan specie, goede vrindt.

KRISPYN.

Jy neemt dan ryklyk op, en mist wat veel van 't honderdt?

DE RIDDER VAN DE BEF zingt.

Voois: O Dromer wilt niet langer dromen!

*Wanneer wy zyn om geldt bekommert,
Voorkomen wy 't door naarstigheit.*

KRISPYN vervolgt.

By ons 't Horlogie waar de lommert.

Zeg hoe vind gy dat onderscheid?

DE RIDDER VAN DE BEF.

Holla! dat gaat te grof, daar sta ik van verwondert!

GOOSEN.

Maar zeg hoe maak jy luy 't als je in de Schouwburg bent,
En dat 'er een nieuw stuk vertoont word?

36 DE VERKEERDE WAERELDT.

KRISPYN zingt.

Voois: als vooren.

*Zy zult toch straks een vonnis velen;
't Geen doorgaan moet naar allen schyn.*

DE RIDDER VAN DE BEF vervolgt.

't Is aan de wyzen dat wy 't stellen.

Onaangezien wy kenners zyn.

GOOSEN.

Myn Heer de Ridder, om volmaakt in alle dingen,
Recht aârs te weezen, als Bruffelsche Hovelingen,
Ontbreekt 'er niets, dan dat je alleenelyk maar haat
't Vermaak van 't drinken.

DE RIDDER VAN DE BEF.

Niets is in ons oog zo kwaat
Dan Wijn te drinken. Ja men schynt 'er voor tegruwen.

KRISPYN.

En de onze walligen daar van, dies zy ze uitspuwen.

DE RIDDER VAN DE BEF.

Nu vrienden, zyt gegroet tot weerziens, 'k moet noch by
Een myner kennisse een jonk heertje zyn, die my
Verzocht heeft, om me een van zyn werkjes voor te leezen.
Waar van den Inhoud na myn best onthout zal weezen:
Van de ydelheden van de Waereldt, 't geen hy zal
Doen drukken.

TIENDE TOONEEL.

HIPOCRATINE, KRISPYN, GOOSEN.

HIPOCRATINE zingende en dansende.

Voois: Marie moy Mama.

*Laat vry een sterveling zyn;
Vol jigt of sterccyn.*

Of

Of dat hem de Maag,
 Niet is al te graag,
 't Is my evenveel welk een plaag.
 'k Heb een tinctuur,
 Waar door ik zo menigen kuur,
 Dikmaals heb herstelt binnen 't uur,
 Dies is hier een kwaal kort van duur.
 -Laat dan een sterveling zyn,
 Vol jigt of stercyn:
 Of dat hem de maag,
 Niet is al te graag,
 't Is my evenveel welk een plaag.

KRISPYN.

Hondje lief. Ey hou een weinig ftal.
 Je moord de menschen, door jou twee bekoor'lyke oogen.

HIPOCRATINE.

Nooit moorde ik iemand, vrind, hier in zyt gy bedrogen.
 Onaangezien dat ik hier voor een Doctoer ga.

GOOSEN.

Hoe! jy een Doctoer? ey, wel dat lykt nergens na!

HIPOCRATINE.

Ja, 'k ben Doctoer, myn Vrind, Barbier, en Apotheker.

GOOSEN.

Jy Doctoer? welk een Landt is dit! maar is het zeker?

HIPOCRATINE zingt.

Voois: Waar mogen de Gekken naar vragen?

Waar over verwondert ge u, vrinden?

Daar de Mans Doctoors zyn,

Zal men de Zieken daar beter vinden?

Neen, neen, neen, met al haar goed Latyn.

KRISPYN.

Zy heeft gelyk, dewyl de gauwste Doctoer, vaak
 Een bloed is, met al zyn Latynsche en Grieksche spraak.

HIPOCRATINE.

't Is juist 't Latyn en 't Grieks 't geen haar doet botmuil
weezen.

Dat wy geleerd zyn, komt dat wy geen boeken leezen;
Maar gaan alleniglyk, met de Natuur te raân.

Men weet hier aardig met de Zieken om te gaan.

Gy moest eens zien hoe raar dat wy hier praktizeeren.

Hy zingt.

Voois: 'k Heb een Eentje en een Waartje.

't Aderlaten doen wy vaardig,

En zeer aardig,

Schryven wy hier Recipé

En in 't purgeeren zyn we een wonder!

En wel zonder,

Dat me 'er ooit Cassé by déé.

KRISPYN.

Men vindt in ons Landt ook wel Vrouwen die purgeeren,
En aderlaten uit de kunst.

GOOSEN.

ô Ja, dat 's waar;

Doch met dat onderscheid: dat onze Vrouwtjes daar
Geen zieken, maar alleen gezonden Aderlaten,
En braaf purgeeren.

HIPOCRATINE.

Foey! de zulke zyn te haten.

Neen, 't gaat hier anders. Want by voorbeeld, als we eens by
Een Jonkman komen, die niet wel is; raad wat wy
Dan doen?

KRISPYN zingt.

Voois: Reveillez vous belle Endormie.

't Zal wezen, dok my eens je pootje.

Want ik je polsje eens voelen moet,

Is 't niet geraden? zeg mallootje.

HIPO-

HIPOCRATINE vervolgt.

Neen, 't is juist by die 't aan ons doedt.

GOOSEN.

Werentig, 'k moet bekennen, dat dit raar is.
En dan?

HIPOCRATINE zingt.

*Voois: Liefste Klaartje, allerzoetste Meid.**Streelen wy hem na dit raar begin,
Onder lieve lachjes aan zyn kin,
Streelen wy hem na dit vaar begin,
Zoet en zachtes aan zyn kin.**Straks komt by,**Weder by,**En voelt zich ten eenemalen,
Weer herstelt van al zyn kwalen,
En heet vergenoegt en bly.*

KRISPYN.

Ik wil 't heel wel geloven, dat zulks waar is.

HIPOCRATINE.

Nu, Vrinden, goeden dag; 'k wensch dat gy beiden hier
Eens Ziek moogt worden: slegs alleen maar om 't plaizier
Te hebben, dat ik u mag op dees wys geneezen.

KRISPYN.

Ja wel, ik weet het niet... my dunkt 'k wou 't wel haast
weezen.*Hipocratine gaat zingende en danssende na binnen.*

ELFDE TOONEEL.

KRISPYN, GOOSEN.

GOOSEN zingt.

Voois: Ey lieve Jan loop met een zet.

*Krispyn, ey loop eens met een zet,
 En haalt de Doctoor hier.
 Waratje 'k weet niet wat my let,
 Ik brand gelyk een vier!*

TWAALFDE TOONEEL.

KRISPYN, GOOSEN, ZILVERKRUITJE en
 GOUDKRUITJE, zeer verbaast uitkomende,
 vervolgen.

*Ach! Vrinden! ach! wat gaat ons aan!
 Ons Liefde loopt gevaar!*

KRISPYN vervolgt.

*Nou, malse gekje, 't zal wel gaan,
 Bedaar wat, ey, bedaar.*

GOUDKRUITJE en ZILVERKRUITJE.
 Hi, hi, hi, hi, hi, hi.

GOOSEN.

Ik bidje, schrey zo niet.

GOUDKRUITJE en ZILVERKRUITJE.
 Hi, hi, hi, hi, hi, hi.

KRISPYN.

Ey, matig uw verdriet.

Gy wilt niet, ô! Gy komt ons meê tot grienzen noden.*Krisp*

*Krispyn en Goosen schreyen op een belachgelyke manier,
daar na zingt Krispyn.*

Voois: Hoort na myn lieffelyke keel.

*Ik schrey byna myn oogen uit,
Schoon ik niet weet wat dit beduit!
Noch wat ge hier meê wil zeggen.*

*Zeg waarom, dat
Men 't ziltig nat,
Ziet op uw koontjes leggen?*

ZILVERKRUITJE.

Bemint ge ons?

KRISPYN *met een deftigheid.*

Welk een vraag! Dat zweer ik by de Goden.

GOOSEN.

Neen, dat 's de kool niet; neen. Daar schuilt al vry wat aars.

GOUDKRUITJE.

Ach! wist gy wat u naakt!

KRISPYN.

Wat is 't?

ZILVERKRUITJE.

Uw Meêminnaars

Zyn, vol van moed, op weg, om u te komen vinden.

KRISPYN.

Wat Duivel zeg je ons daar?

GOOSEN.

Sint Jut bescherm uw Vrinden!

GOUDKRUITJE.

Daar zyn ze. Hemel!

GOOSEN.

Ach! waar schuil ik my? ach! waar?

DERTIENDE TOONEEL.

GOUDKRUITJE, ZILVERKRUITJE, KRISPYN, GOOSEN, SULIMA, HANIEF.

Dat's regt van pas, ha, ha. Wel Jonkers, zyt gy daar?
Wy zoeken u.

SULIMA.

GOOSEN *achter Goudkruitje.*

En wy jou niet.

KRISPYN *tegens Zilverkruitje.*

Ey sta wat voor me.

HANIEF.

Ja; op de lappen. By gants kracht.

GOOSEN *tegens Hanief, die op hem aankomt.*

Ik bid je hoor me,

Ik ben 't niet ..... die ....

GOUDKRUITJE.

Laat af, Hanief. Hoe! weet gy niet,

Dat onze Wet hier, zelfs op lyfstraf, streng verbied
Aan Medeminnaars ooit de hand' te mogen leggen.

KRISPYN, *achter Zilverkruitje.*

Weest toch gehoorzaam aan de Wet, laat je gezeggen.

SULIMA.

Laat ons hen beiden dan genadig zyn.

HANIEF.

Dat ons het lot

Dan aanwyft, volgens 't oudt gebruik, wie van ons tot
Haar Mans beschooren zyn.

GOOSEN.

Wil my ten beste houwen.

Wat wil je zeggen met dat lot? Trekt men de Vrouwen
Hier uit een Lotery?

SULIMA.

Neen. Maar men gooit 'er met

Drie Dobbelfteenen om.

KRISP-

KRISPYN.

Zo smakt me om 't Wyf hier, net
Gelyk de Jongens by ons om een koekje smakken?

GOOSEN.

Geef hier de steenen, kom ik zal je dat wel bakken.

HANIEF.

Holla. Daar moet eerst een Notaris by zyn, Vriendt,
Die ons een Acte maakt.

GOOSEN.

Wel waar toe of dat diend?

ZILVERKRUITJE.

Zo luidt hier onze Wet. Daar by zo moet men boven
Tien oogen gooijen, of de hoop is glad verftoven.
En de een noch de ander krygt ons niet, dus legt de kans.

GOUDKRUITJE.

Die dan 't meest boyen gooit, die worden onze Mans.

SULIMA.

'k Heb, eêr ik hier kwam, een Notaris reets bescheijen
Hy zal hier aanstonts zyn.

GOOSEN.

Wel aan. 'k Ga my bereijert

Tot Paffe dix.

GOUDKRUITJE *vriendelyk tegens Goosen.*

Ey doet je best toch.

GOOSEN.

Wel 'k zou niet!

ZILVERKRUITJE *tegens Krispyn.*

Een brave gooy, myn Vrind, die eindigt ons verdriet.

KRISPYN.

Vertoef een oogenblik, ik loop eens rasjes heenen.

ZILVERKRUITJE.

Waar heen, myn Vrind?

KRISPYN *zacht tegens Zilverkruitje.*

Wel om drie valsche Dobbelfteenen,

Hoog looptjes.

GOOSEN *tegens Krispyn.*

Zeg: hou je dom, ik heb 'er noch.

GOUDKRUITJE.

Holla, dat gaat zo niet! voor al hier geen bedrog.

ZILVERKRUITJE.

Men speelt hier zuiver.

SULIMA.

Ha! daar zie ik de Notaris.

VEERTIENDE TOONEEL.

GOUDKRUITJE, ZILVERKRUITJE, KRIS-
PYN, GOOSEN, HANIEF, SULIMA.*NOTARIS, in 't wit gekleet, met een witte boed op,
en een zwarte kraag om, dragende een klein
toegewouwe tafeltje, papier, schryftuig,
en een hoorn met drie dobbelsteenen
by zich.***W**el aan, dat men begin

HANIEF.

NOTARIS, zyn tafeltje op het Tooneel zettende.

Niet eêr voor alles klaar is.

Zyn dat de Dames, daar men thans om gooijen moet?

SULIMA.

Ja; en hier ziet gy de vier mededingers.

NOTARIS.

Goed.

Ik heb hier de Acte, die 'k u zal te vooren leezen:

Ik twyffel geensints, of het zal in order weezen:

Ten einde men hier al 't krakeel en onlust meyt.

Hy leeft:

*In Prezentie van my onderteekende Notaris van
de verkeerde Waereldt &c. &c, zyn gecompareerde,*

aan de eene kant de Heeren Hanief en Sulima, zbars Inwoonderen van de verkeerde Waereldt: en van de andere kant:

Tegens Krispyn en Goosen.

U beider namen nu? als mede uw qualiteit.

KRISPYN.

De myne is: Heer Krispyn. Baron van de Plantagic.

NOTARIS *tegens Goosen.*

En de uwe?

GOOSEN.

Is: Goosen; of de Ridder vol Couragie.

NOTARIS *vervolgt met leezen, na by geschreeven heeft.*

Vreemdelingen &c. &c. welke vier voornoemden Mesjeurs, begeeren door het Huwelyk vereent te worden, met de beyde jonge Dochters Goudkruisje en Zilverkruitje, jonge Maagden, nooit ontaard van de Zeeden en Wetten der verkeerde Waereldt &c. &c. Na de vier voornoemde Eischers den Hoorn en Dobbelseenen genomen, en op bun beurdt gegooit te hebben, is het Lot gevallen, te weten in blanco &c. &c. in kennisse der waarheid zy alle getekent hebben met my,

THOMAS VOORZICHTIG, NOTARIS
PUBLICQ.

GOOSEN.

Sa wakker, kom Krispyn, hou moed, wy hebben maar Tien en etzetera te gooyen, dan is 't klaar.

NOTARIS.

Gy kunt maar speelen, en daar op vul ik met eenen 't Blank van myn Acte. Daar is de Hoorn en de Steenen.

KRISPYN.

Her op, myn bikkeltjes.

Hy gooit drie.

NOTARIS.

Drie.

HANIEF en SULIMA.

Ha, ha, ha.

NOTARIS.

Kom, snel

Een ander.

KRISPYN.

Drie! 'k ben ongelukkig in dit spel.

ZILVERKRUITJE.

Helaas! wat ongeluk!

GOOSEN.

Geef. Nu zal ik beginnen.

GOUDKRUITJE *tegens Goosen.*

Hou moedt, myn Vrindt.

GOOSEN, *na braaf gehutzelt en met de hoorn geklopt te hebben.*

Zie daar, kom ik het niet te winnen,

Dan is't myn schuld niet: 'k heb altoos myn best gedaan.

Hy gooyt tien.

NOTARIS.

Tien.

GOOSEN *verrukt van blydschap.*

Dat 's gewonnen.

SULIMA.

Zacht, dat zal noch zo niet gaan.

't Is zelfs niet boven tien.

KRISPYN zingt.

*Voois: Klein Phlipje, klein Phlipje, hoe krytje zo zeer?**Myn ongeluk, Hemel, is thans al te groot!**Te verliezen, die my zo haar trouwtje aanbodt.**Drie oogen kan 't zyn!**Foey schaamje Krispyn.*

GOOSEN vervolgt.

Met tien te verliezen dat 's noch groter Pyn.

HANIEF.

Nu is het myn beurt vrienden!

Hy gooyt vyftien.

NOTARIS.

Vyftien:

KRISPYN.

Dat kan niet zyn.

HANIEF.

Daar kan je 't zelf bevinden,

De steenen leggen noch op tafel, als gy ziet.

SULIMA.

Myn beurt.

Hy gooyt achttien.

NOTARIS.

Achttien.

KRISPYN.

Kan 't zyn! wat gooijen zien ik niet!

GOOSEN.

Wel, weerhonds, welk een smak!

HANIEF.

Myn waarde Zilverkruitje;

't Lot is my gunstig: gy zyt myn.

GOOSEN.

Ik mis myn Bruidtje!

ZILVERKRUITJE.

⊗ Hemell ach! wat raad!

SULIMA.

Goudkruitje word myn Vrouw.

GOUDKRUITJE.

Helaas!

ZIL

48 DE VERKEERDE WAERELDT.

ZILVERKRUITJE zingt.

Voois: ik vrydden een Meisje teer.

Gy mist Zilverkruitje dan!

GOUDKRUITJE vervolgt.

Uw Goudkruitje moet gy derven.

KRISPYN vervolgt.

Wyl 't niet anders wezen kan,

Ben ik willig om te sterven.

GOOSEN en KRISPYN vervolgen.

Hadie dan alderliefste zoet,

Wyl het toch zo wezen moet,

Zyt voor eeuwig dan gegroet.

SULIMA.

Kom volgt ons, schone, en matigt uwe rouw.

*Het Orkest speelt een Tempeest, 't welk de komst van
Merlyn te kennen geeft.*

ZILVERKRUITJE.

Maar zacht, wat hoor ik? ach! hoe beven al myn leden!

GOUDKRUITJE.

Ach! 't is onze Oom Merlyn, die thans komt naar beneden.

KRISPYN.

ô Hemel! Nichten van Merlyn? wat hoor ik al.

GOOSEN.

Ons' goede Meester. Bloed; nou vrees ik niemendal.

Tegens Hanief en Sulima.

Hy zal jou luy strak voor den droes om raapzaadt zenden.

VYFTIENDE TOONEEL.

Die van het voorgaande Tooneel.

MERLYN *in de lucht; zittende in zyn Kar, getrokken van twee Draken.*

Zingt.

Voois: Onlangs geleên ging ik bedroeft van zinnen.

*Myn Nichten, staak, ey staak uw bitter weenen.
'k Wil tot verzachting van uw hartewee.*

U thans vereenen

Aan deez' brave twee,

Om de beloften die 'k haer eertyds dee

Nu te voldoen: en uwe wensch met éenen.

HANIEF.

Hoe nu, Heer! daar het lot zich op ons zy kwam wenden?

MERLYN.

Dit lot is heeden niet behaagelyk voor myn.

Geoorzaam, 't is myn wil.

HANIEF.

Heer, 'k zal gehoorzaam zyn.

MERLYN.

Ik weet uw schaden op zyn tyd weer goed te maken.

ZESTIENDE TOONEEL.

MERLYN, ZILVERKRUITJE, GOUDKRUITJE, KRISPYN, GOOSEN.

KRISPYN.

Weggaan Mejonkers, noch met twee beschaamde ka-
ken.

D

GOOS

GOOSEN, *verward tegens Merlyn.*

In waarheid Merlyn... Kyk... Zie ... Sus... Myn Heer ...

Je Nicht

Is zeeker.....

KRISPYN.

Kyk myn Heer ... Wy zyn u wel verplicht.

MERLYN, *ben in de reden vallende,*

Zingt

*Voois: Prinseffe van myn teer gemoed.**Myn Kinderen dit is 't niet alleen,**Dat u te wachten staat. ô Neen!**'k Wil thans, uw trouwe dienst ten zoen,**Een wonder aan u doen.**'k Maak u dan eereelyk alle by,**En van uw Landaarts inborst vry,**Kom nader hier by my.*

(Hy slaat hen verscheyden' malen met zyn roede; terwyl by vervolgt met zingen Krispyn en Goosen, gelaten zich op yder woord van Merlyn als of zy eenige verandering gevoelden; 't geen zy door bewegingen te kennen geven.)

*Vertrek verfoeyde Eigenbaat,**Bedrog, en Laster, Nyd, en Haat,**Ten einden gy me in dit gewondt,**Geen twist noch onrust brouwdt.*

GOOSEN zingt.

*Voois: de Prins die is te velden getrokken,**Is 't mogelyk! wat veranderingen.**'t Is of de Eer gelyk een pyl,**Komt tot in myn Penszak dringen;**En dat in zo'n korte wyl!*

KRIS-

KRISPYN vervolgt.

*En ik, reets van een Brabander:
Denk eens welk een onderscheid!
Voel dat ik geheel verander,
In de ware onnozelheid.*

MERLYN zingt.

Voois: Gy spot met myn gezugt: enz.

*Gy Volkeren, die na myn geboën, en Wetten leeren;
Komt, spoeid u herwaarts, om dees dag
Met vreugd te vieren, en te eeren,
Breng alles by wat vreugd vermag:
Volvoert met danffen, en gezangen,
Dit dubbelt Huwelyk, my zo waard.
Vaar wel: noit zal u droefheid prangen,
Zo lang ge onthout, onthout! dat ik u heb ontaart.*

ZILVERKRUITJE.

Myn Oom, waar gaat gy? wilt gy mee geen bruiloft houwen?

GOUDKRUITJE.

*Hy zal van avont wel weêrkomen zou 'k vertrouwen.
Vermaken we ons maar.*

ZILVERKRUITJE

Toon dan uw gehoorzaamheid,

*Gy Volkren: nader, die tot danffen zyn bereid.
Verheug u, om met ons deez' vreugden by te wonen,
En wil een Dans van de verkeerde Waereldt tonen.*

Z E V E N T I E N D E T O O N E E L.

ZILVERKRUITJE, GOUDKRUITJE, KRISPYN, GOOSEN, DANSSERS.

*Hier word van twee Persoonen een Dans
op de handen gedanst.*

GOUDKRUITJE *na den Dans.*

Het is genoeg, gy hebt ons nu getoont hoe hier

Gedanft word, danft nu op een andere manier.

Hier wordt gedanst, en na den dans zingt

GOOSEN.

Voois: Dat 'er een party ouwe Zotten.

*Dat hedendaags de Galante Juffrouwen
Hebben zes Minnaars eer zy trouwen,
Is nu de regte Waereldt, wis.*

*Maar die uit zuivere trouw en minne,
Haar van de eerste laat overwinnen,
Zeg ik dat de verkeerden is. bis.*

ZILVERKRUITJE.

*Dat een verliefde Galant zyn zaken
Enkel aanlegt om fortuin te maken,
Is hier de regte Waereldt wis*

*Maar als hy zich heeft doen beminnen,
Straks weer veranderlyk is van zinnen,
Zeg ik dat de verkeerden is. bis.*

GOUDKRUITJE.

*Dat zek're Jonkmans van de synen,
Steess voor de Waereldt vroom verschynen,
Is hier de regte Waereldt wis,*

*Maar aie in stilte by haar Waschvrouwen
Somtyds een Nymfhe onderhouwen,
Zeg ik dat de verkeerden is. bis.*

KRISPYN.

*Dat veel jahursche vitters ons laken,
En al oos doen verachtelyk maken,
Is nu de regte Waereldt wis.*

*Maar die door liefde aangedreven,
Iemant zyn fouten kan vergeeven,
Zeg ik dat de verkeerden is. bis.*

EINDE met een Contredans.

